

Eliminarea deșeurilor prin depozitare - ultima opțiune din ierarhia deșeurilor

Motto: „Mai multă reciclare, mai puține depozite de deșeuri”

În articolul „Deșeurile: o problemă sau o resursă?” publicată pe www.eea.europa.eu se descrie că în UE, în general, se reciclează o cantitate mai mare de deșeuri și se transportă la depozitele de deșeuri o cantitate mai mică.

În cazul deșeurilor municipale, proporția deșeurilor reciclate sau transformate în compost în UE-27 a crescut de la 31 % în 2004 la 41 % în 2012.

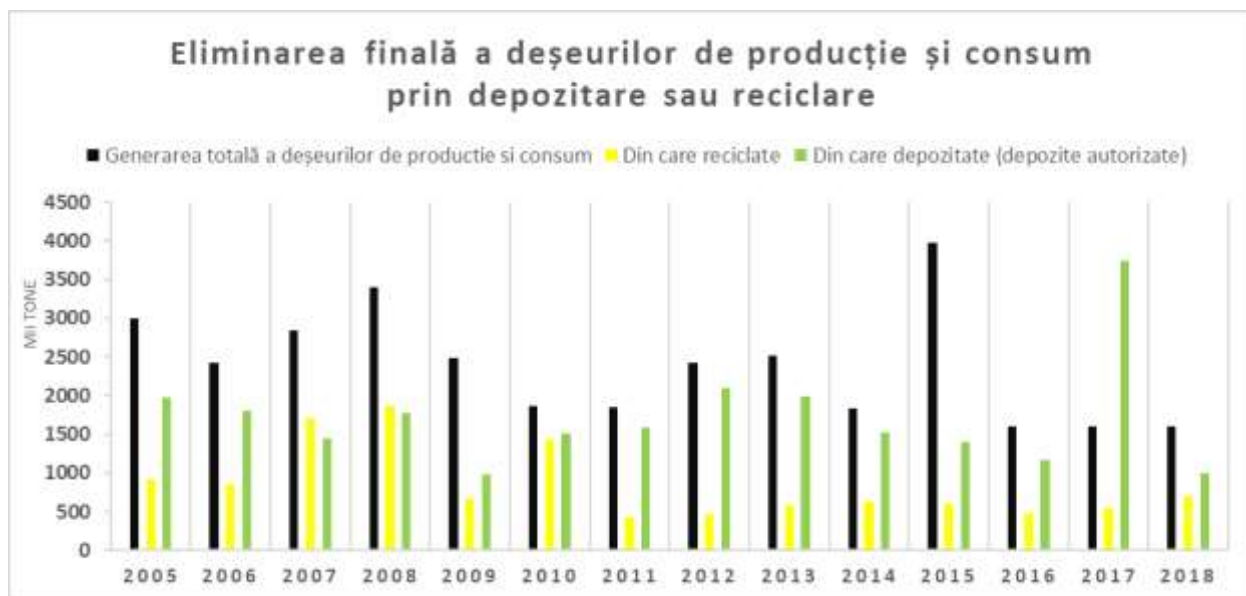
În pofida acestor realizări, încă există mari discrepanțe între țări. De exemplu, Germania, Suedia și Elveția trimit fiecare mai puțin de 2% din deșeurile lor municipale la depozitele de deșeuri, în timp ce în Croația, Letonia și Malta cifrele sunt de peste 90% în fiecare caz. Majoritatea țărilor în care ratele de deșeuri depozitate sunt mai mici prezintă rate ridicate ale reciclării și incinerării, ambele peste 30% din totalul deșeurilor municipale.

În urma celor studiate anterior îți propun să trecem la temă nouă a capitoului „ **Eliminarea deșeurilor prin depozitare**”

(Sursa datelor: Biroul Național de Statistică, informația este prezentată fără datele raioanelor din partea stîngă a Nistrului și mun. Bender)

În Republica Moldova cea mai răspândită metodă de eliminare a deșeurilor, volumul generării cărora a crescut considerabil în ultimii ani, este depozitarea lor la sol, de cele mai multe ori în locuri neautorizate, nesupravegheate și supraîncărcate, care au un impact negativ enorm asupra mediului și a sănătății populației, prin poluarea apelor de suprafață, a apelor subterane, a solului, aerului și a mediului în general, inclusiv contribuind și la volumul de emisii de GES.

Circa 98% din cantitatea de deșeuri municipale colectate de serviciile de salubritate, au fost eliminate prin depozitare, colectarea selectivă fiind organizată parțial în mun. Chișinău și câteva centre raionale. Rătele de reciclare și valorificare a deșeurilor sunt foarte reduse. Multe materiale reciclabile și utile sunt depozitate împreună cu cele nereciclabile, astfel pierzându-se o mare parte a potențialului lor util (hârtie, sticlă, metale, materiale plastice). Fiind amestecate și contaminate din punct de vedere chimic și biologic, recuperarea lor este dificilă.

În Republica Moldova responsabilitatea pentru gestionarea deșeurilor municipale aparține administrațiilor publice locale, care, în limita resurselor financiare aprobate în acest scop de către consiliul local pe anul bugetar respectiv, sunt abilitate cu dreptul de a asigura crearea unui sistem eficient de gestiune integrată a deșeurilor municipale, însă potențialul financiar al acestor autorități este redus.

Eliminarea deșeurilor municipale la moment se realizează exclusiv prin depozitare, de cele mai multe ori în locuri neautorizate, nesupravegheate și supraîncărcate, care au un impact negativ enorm asupra mediului și a sănătății populației, prin poluarea apelor de suprafață, a apelor subterane, a solului, aerului și a mediului în general, inclusiv prin efectul de seră.

Materialele reciclabile și utile sunt depozitate împreună cu cele nereciclabile, astfel pierzându-se o mare parte a potențialului lor util (hârtie, sticlă, metale, materiale plastice). Fiind amestecate și contaminate din punct de vedere chimic și biologic, recuperarea lor este dificilă.

Analiza morfologică a deșeurilor, pe care se bazează un management eficient al deșeurilor, se efectuează ocazional, de cele mai dese ori prin intermediul ONG-urilor.

Conform datelor Inspectoratului pentru Protecția Mediului, în majoritatea primăriilor activitățile asupra problemelor privind salubritatea localităților, colectarea separată a deșeurilor sunt organizate la nivel satisfăcător.

Astfel, servicii specializate în colectarea și eliminarea deșeurilor există în municipii, în toate centrele raionale, gestionarea acestora fiind realizată în mod organizat prin intermediul acestor servicii, care lucrează pe bază de contract cu generatorii individuali, dar acest sistem acoperă numai 80-90% din totalul generatorilor de deșeuri menajere din mediul urban. O mică parte din localitățile rurale și în special acele localități rurale aflate în proxima vecinătate a centrelor raionale sunt deservite de servicii organizate pentru gestionarea deșeurilor.

Majoritatea depozitelor sunt neconforme cu cerințele UE privind depozitarea deșeurilor și activează în lipsa avizului expertizei ecologice de stat și sanitaro-epidemiologice, deci nu sunt autorizate, nerespectându-se prevederile legale.

Conform datelor IPM, în anul **2018** au fost în funcțiune 1139 depozite de deșeuri cu suprafața de 1224,0 ha, care au fost organizate de autoritățile publice locale în localitățile respective.

Pe parcursul anului 2018 a fost încetată evacuarea deșeurilor la 10 depozite de deșeuri neconforme din: mun. Chișinău (str. Uzinelor); or. Anenii Noi, or. Cimișlia; or. Telenești; s. Șestaci; s. Climăuții de Jos; s. Cobîlea; s. Râspopeni din raionul Șoldănești; s. Inești; s. Bănești din r-nul Telenești. În anul 2018 cantitatea de deșeuri municipale colectate de către 140 servicii de salubritate în mediul urban și rural a constituit 2 678 700 m.c., inclusiv în mediul rural 1 707 610 m.c. În comparație cu anul precedent, constatăm că s-a mărit volumul deșeurilor colectate în localitățile rurale cu 1 340 520 m.c. Circa 90% din cantitatea de deșeuri municipale colectate de serviciile de salubritate a fost eliminată prin depozitare, colectarea selectivă fiind organizată parțial în mun. Chișinău și unele centre raionale. Ratele de reciclare și valorificare a deșeurilor sunt încă foarte reduse.

Astfel, în 2018, în doar 148 localități rurale este organizată colectarea și transportarea deșeurilor de servicii specializate de colectare. Servicii noi de salubritate s-au format în unele localități rurale din raioanele Cantemir, Căușeni, Dubăsari, Strășeni. Majoritatea dintre acestea se limitează doar la transportarea deșeurilor la gunoiștile din localitățile respective.

Conform datelor IPM, în anul **2017** au fost exploatate 1146 depozite de deșeuri cu suprafața de 1247,61 ha care au fost organizate de autoritățile publice locale în localitățile respective. Pe parcursul anului 2017 a fost încetată transportarea deșeurilor la 5 depozite neconforme din unele localități rurale a raioanelor Ocnița, Ialoveni, Orhei, Cimișlia.

Astfel, în anul 2017, în doar 98 localități rurale este organizată colectarea și transportarea deșeurilor de servicii specializate de colectare. Servicii noi de salubritate s-au format în unele localități rurale din raioanele Cantemir, Criuleni, Basarabeasca, Taraclia, Șoldănești. Majoritatea dintre acestea se limitează doar la transportarea deșeurilor la gunoiștile din localitățile respective. În anul 2017 cantitatea de deșeuri menajere solide colectate de către

serviciile de salubritate în mediul urban și rural a constituit 2 705 300 m³ , inclusiv în mediul rural 367 090 m³. În comparație cu anul precedent constatăm că s-a mărit volumul deșeurilor colectate în localitățile rurale cu 112 400 m³.

Pe parcursul anului **2016** au fost depistate 3 200 gunoiști cu suprafața de 386,94 ha, din acestea – 2 402 gunoiști, cu suprafața de 264,94 ha au fost lichidate (conform datelor Inspectoratului Ecologic de Stat). Pe perioada anului **2016** cantitatea de deșeuri municipale colectate de către serviciile de salubritate în mediul urban și rural a constituit 2 711 050 m.c., inclusiv în mediul rural 254 690 m.c. Circa 98% din cantitatea de deșeuri municipale colectate de serviciile de salubritate, a fost eliminată prin depozitare, colectarea selectivă fiind organizată parțial în mun.Chișinău și unele centre raionale

Conform datelor IES în 2016 în republică sunt exploatate 1151 depozite de deșeuri cu suprafața de 1229,71 ha care au fost organizate de autoritățile publice locale în localitățile respective. Pe parcursul anului 2016 a fost încetată transportarea deșeurilor la depozitele neconforme din s.Izvoare și s.Pepeni, raionul Sîngerei; or. Frunze, s.Grînauți Moldova și s.Corestăuți din raionul Ocnița; com.Vărzărești, s.Bursuc și s. Bălăurești, raionul Nisporeni.

Astfel, în 2016 în doar 87 localități rurale este organizată colectarea și transportarea deșeurilor de servicii specializate de colectare. Servicii noi de salubritate s-au format în unele localități rurale din raioanele Edineț (s.Ruseni), Rîșcani (s.Hiliuți, s.Văratice, s.Zăicani), Ialoveni (s.Cristești, s.Ruseștii Noi), Căușeni (s.Copanca, s.Taraclia), Glodeni (s.Ustia), Ceadr-Lunga (s. Baurci).

În rezultatul raidurilor de salubritate, efectuate de către Inspectoratul Ecologic de Stat pe parcursul anului **2015**, au fost depistate 2 726 gunoiști neautorizate cu suprafața de 1 235,5 ha, din acestea – 1 977 gunoiști, cu suprafața de 260,43 ha au fost lichidate. Conform datelor Inspectoratului Ecologic de Stat, pe perioada anului **2015** cantitatea de deșeuri municipale generate și colectate centralizat în mediul urban și rural a constituit 2 507 805 m.c., inclusiv în mediul urban 2 315 453 m.c. de deșeuri.

În 2015 activează 50 servicii de salubritate în localitățile urbane și 77 servicii de salubritate în localitățile rurale, majoritatea dintre acestea se limitează doar la transportarea deșeurilor la gunoiștile din localitățile respective. În anul 2015 cantitatea de deșeuri menajere solide, colectate de către serviciile de salubritate în mediul urban și rural, a constituit 2 507 805 m.c., inclusiv în mediul urban 2 315 453 m.c. Circa 98% din cantitatea de deșeuri municipale colectate de serviciile de salubritate a fost eliminată prin depozitare, colectarea selectivă fiind organizată parțial în or. Chișinău și în unele centre raionale.

Actualmente majoritatea agenților economici din țară exploatează depozitele/gunoiștile contrar cadrului legal, admitând incinerarea deșeurilor, amestecarea deșeurilor menajere solide cu cele periculoase sau interzise, stocarea/depozitarea deșeurilor în locuri neautorizate.

Clasificarea depozitelor de deșeuri conform legislației, se face pe baza mai multor criterii.

Depozitele de deșeuri sunt împărțite în trei categorii:

1. După natura deșeurilor depozitate:

- depozite de deșeuri pentru deșeuri periculoase;
- depozite de deșeuri pentru deșeuri nepericuloase;
- depozite de deșeuri pentru deșeuri inerte (deșeuri care nu se descompun sau ard, precum pietrișul, pietrele și nisipul).
- Monodeponie

2.După conținutul în substanțe organice:

- Depozite de clasa I, materialele (reziduurile) depozitate sunt de natura exclusive minerală, sau cu un conținut foarte redus de materii organice; din conținutul acestor

depozite se produce doar o cantitate semnificativă de substanțe poluante pentru factorii mediului ambiant.

- Depozite de clasa a II-a, deșeurile depozitate sunt cu conținut major de substanțe organice și care în procesul de descompunere generează cantități apreciabile de substanțe poluante (nocive) pentru factorii mediului ambiant' în consecința acestor depozite necesită măsuri speciale de izolare pentru protecția mediului.

3. După permeabilitatea stratului superficial (acoperișului).

- depozite deschise, dacă stratul de acoperire este pe toată suprafața sau pe anumite porțiuni, permeabil pentru apele meteorice (precipitații) și gaze emanate din corpul acestora.
- Depozite închise, dacă a fost asigurată etansarea față de precipitații și gaze; sunt de fapt depozite de clasa a II-a a căror exploatare s-a încheiat și al căror amplasament este în continuare obiectul unei supravegheri complete și atente.